

TĂNG TRƯỞNG XUẤT KHẨU SANG CANADA NHỜ CPTPP

Sau khi Mỹ rút khỏi Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) thì Canada là một trong những thị trường thành viên tiềm năng nhất của Việt Nam trong Hiệp định này. Bởi lẽ, Canada là một trong ba đối tác CPTPP chưa có FTA nào trước đó với Việt Nam (2 đối tác còn lại là Mexico và Peru). Thêm vào đó, Canada là một nền kinh tế lớn ở khu vực Bắc Mỹ, với GDP đứng thứ 9 thế giới, đứng thứ 2 trong khu vực CPTPP năm 2020. Một tiềm năng khác không thể bỏ qua: đây là một thị trường phát triển, có cơ cấu hàng hóa bổ sung với Việt Nam, hứa hẹn đem lại nhiều giá trị gia tăng cho xuất khẩu của chúng ta.

Trong giai đoạn trước năm 2019 (năm CPTPP có hiệu lực), xuất khẩu của Việt Nam sang Canada vẫn tăng đều, với tốc độ tăng trưởng trung bình trong giai đoạn 2010–2018 là 18%, giúp giá trị xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường này tăng từ 802 triệu USD năm 2010 lên 3,8 tỷ USD năm 2018. Tuy nhiên, với vị thế của Việt Nam là nước xuất khẩu lớn thứ 19 thế giới còn Canada là nước nhập khẩu lớn thứ 13 thế giới năm 2018, giá trị kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang thị trường này năm 2018 vẫn chưa thật sự tương xứng với tiềm năng của hai bên. Với việc CPTPP có hiệu lực từ cuối năm 2018 với Canada và đầu năm 2019 với Việt Nam, quan hệ thương mại song phương đã có một bước chuyển mình mới.

Cụ thể, năm 2019 – năm đầu tiên thực hiện CPTPP, kim ngạch xuất khẩu của Việt Nam sang Canada đạt gần 3,9 tỷ USD, tăng 28% so với 2018. Năm 2020, dưới ảnh hưởng nặng nề của đại dịch COVID-19, căng thẳng thương mại ở nhiều khu vực và làn sóng bảo hộ lên cao, xuất khẩu của Việt Nam sang Canada vẫn giữ được mức tăng trưởng 13%, lên mức kỷ lục 4,4 tỷ USD. Con số này càng ấn tượng khi đặt trong so sánh với tốc độ tăng trưởng tổng xuất khẩu của Việt Nam năm 2020 so 2019 chỉ là 6,5% và sự sụt giảm xuất khẩu của Việt Nam ở nhiều thị trường khác (xuất khẩu sang EU giảm 3,5%, sang ASEAN 8,3%, sang Nhật Bản giảm 5,5%...). Bước sang năm 2021, mặc dù dịch bệnh COVID-19 vẫn diễn biến phức tạp, xuất khẩu của Việt Nam sang Canada 6 tháng đầu năm đã quay lại đà tăng mạnh, đạt mức 2,39 tỷ USD, tăng trưởng 34,56% so với cùng kỳ năm trước.

Các kết quả này cho thấy Hiệp định CPTPP đã có tác động tích cực trong việc tăng cường tiếp cận cho các sản phẩm thế mạnh của chúng ta sang thị trường nhiều tiềm năng này.

Theo cam kết CPTPP, đến thời điểm 01/01/2021 Canada đã xóa bỏ thuế quan tới 96,3% tổng số dòng thuế cho các sản phẩm hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam. Một số ít dòng còn lại (chiếm 3,7%) sẽ được xóa bỏ thuế quan muộn nhất đến năm 2029 hoặc áp dụng hạn ngạch thuế quan (96

dòng thuế thuộc các nhóm thịt gà, trứng và các sản phẩm từ sữa). Như vậy, hầu hết các sản phẩm xuất khẩu chủ lực của Việt Nam như điện thoại, dệt may, giày dép, đồ gỗ, sắt thép, nhựa, thủy sản, rau quả... hiện đã có thể tiếp cận thị trường Canada với mức thuế quan CPTPP bằng 0%.

Tuy nhiên, để được hưởng ưu đãi thuế quan CPTPP, các doanh nghiệp của Việt Nam cần phải đáp ứng được yêu cầu về quy tắc xuất xứ của Hiệp định. Bên cạnh đó, hàng hóa cũng phải tuân thủ các quy định bắt buộc về nhập khẩu của Canada như quy định về vệ sinh an toàn thực phẩm, tiêu chuẩn kỹ thuật, và đáp ứng được thị hiếu, yêu cầu về chất lượng sản phẩm của người tiêu dùng Canada.

Canada là thị trường tương đối khó tính đối với hàng hóa nhập khẩu, là một trong số các nước sử dụng phổ biến nhất các biện pháp phi thuế quan (NTM) trên thế giới. Các mặt hàng chịu nhiều biện pháp NTM của Canada nhất bao gồm: hóa chất, kim loại, động vật, rau, thực phẩm, dệt may, sản phẩm nhựa, đồ da, đồ gỗ - đây cũng là các mặt hàng Việt Nam có xuất khẩu nhiều sang Canada. Thêm vào đó, trong bối cảnh dịch bệnh COVID-19, Canada có xu hướng gia tăng các yêu cầu về nhập khẩu, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra hàng hóa, kiểm soát phương tiện vận tải... Những vấn đề này cũng đặt ra thách thức không nhỏ cho hàng hóa xuất khẩu của Việt Nam trong thời gian tới.

Hiện tại ngoài CPTPP, Canada có 13 FTA khác đã có hiệu lực với 49 đối tác FTA tất cả, nhưng chủ yếu tập trung ở khu vực châu Mỹ. Ngoài Malaysia, Brunei, Singapore, Việt Nam và Hàn Quốc, Canada chưa có FTA với đối tác châu Á nào khác. Do đó, trong ngắn hạn, hàng hóa của Việt Nam xuất khẩu sang thị trường này sẽ có lợi thế cạnh tranh so với nhiều đối thủ khác nhờ CPTPP. ■

Để giúp các doanh nghiệp Việt Nam tận dụng hiệu quả hơn nữa các cơ hội tại thị trường Canada từ CPTPP, ngày 23/3/2021, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) phối hợp với Đại sứ quán Canada tại Việt Nam, đã tổ chức Hội thảo “Quan hệ thương mại Việt Nam – Canada: Đánh giá 02 năm thực hiện CPTPP và Hướng tới tương lai bền vững hậu COVID-19”. Tại hội thảo, Sổ tay doanh nghiệp “Tận dụng CPTPP để xuất nhập khẩu hàng hóa giữa Việt Nam và Canada” do VCCI biên soạn cũng đã được giới thiệu và gửi tặng các đại biểu tham dự.

Sổ tay doanh nghiệp “Tận dụng CPTPP để xuất nhập khẩu hàng hóa giữa Việt Nam và Canada” được VCCI biên soạn với sự hỗ trợ của Đại sứ quán Canada tại Việt Nam nhằm: i) tìm hiểu cụ thể các cam kết về hàng hóa của Việt Nam và Canada trong CPTPP, qua đó nhận diện các cơ hội cụ thể từ Hiệp định này; và ii) có được các thông tin cốt lõi về tình hình và các đặc điểm thị trường hai Bên, các quy định cơ bản về thủ tục xuất nhập khẩu hàng hóa của Canada và Việt Nam, từ đó hiện thực hóa các chiến lược kinh doanh của mình.

Doanh nghiệp có thể tải Sổ tay trên tại trang web của Trung tâm WTO và Hội nhập – VCCI theo link sau: : <https://trungtamwto.vn/file/20661/canada-final-in-3--chuyen-in.pdf>

(Trungtamwto.vn > Ấn phẩm – Tài liệu > FTA)